سرمقاله

افزایش مشکلات اقتصادی

محمدرضا هویدا

آن گونه که دولتمردان مدعی هســـتند، دولت افغانســـتان به دســـتاوردهای سیاسی مهمی دســـت یافته اند. دولت در مساله صلح، حد اقل با حزب اسلامی به رهبری حکمتیار به توافق هایی دست یافته است. آمدن حزب اسلامی در کابل و یک جا شدن با دولت افغانســـتان هر چند با شک و تردیدهایی در مورد تاثیرات آن روبرو اســـت، اما یک دستاورد بزرگ برای دولت به حسابا می آید. در بیش از ده سال گذشته، دولت های گذشته افغانستان حتا این اندازه دستاورد نیز در زمینه صلح نداشته اند. از سوی دیگر حملات طیاره های بی سرنشـــین امریکایی توانستند ملا منصور را هدف قرار دهند و یک ضربه بســـیار بزرگ به طالبان وارد کرد. طالبان در گذشته با مرگ ملاعمر توانستند دو سال را در نبود او، خبر مرگش را پنهان کنند و حکومت کنند، اما این بار با هدف قرار دادن ما منصور خبر نیز به زودی پخش و شایع شد و طالبان را که مدت زیادی از مرگ رهبر قبلی شان نمی گذرد، با بحران رهبری مواجه ساخت .

وارد شدن چین در گفتگوهای صلح نیز یک دستاورد دیگر برای افغانســـتان بود. اکنون چین یک ضلع گفتگوهای چهار جانبه در افغانستان است و افغانستان و دیگر کشورها نیز انتظار دارند که با حضور چین افغانســـتان بتواند به راه حل مناســـبی برای صلح افغاسنتان برسند.

اما در عرصه اجتماعی و اقتصادی دولت افغانستان کاری نتوانسته از پیش برد. گســـترش فقر و بیکاری سیر صعودی به خود گرفته است. خروج نیروی کار جوان از افغانستان و به خصوص حاد شدن پدیده مهاجرت که در این روزها به شـــدت بـــالا رفته و موجب نگرانی ها در کشور شده، نشان واضحی از فقر و بیکاری گسترده در جامعه دارد. میلیونها شـــهروند بیکار در کشـــور در وضعیت نامناسبی به سر می برند. دولت افغانســـتان واقعا خود را چنان درگیر مسایل سیاســـی و امنیتی ساخته است که کمتر می تواند فراتر از شعار کاری عملی برای مردم انجام دهد. شعارهای جدی و کوبنده و بزرگ برای اقناع مردم افغانستان بعد از مدتی تهی و بیهوده ثابت می شوند و بر میزان بی اعتمادی مردم می افزایند.

اکثر شعارهایی که دولت داده اســـت، بی پشتوانه عملی بوده و دولت نتوانسته تا آنها را عملی سازد. ده ها هزار شغل در ادارات دولتی وجود دارد ولی این دولت نمی تواند حتا از وزارت خانه ها بخواهد که خود اقدام به استخدام کارمندان مورد نیازشان کند.

دولت معمولا هر از گاهی مدعی اســـت که توانسته چند میلیون دالر در شماری از قراردادها و یا پروژه ها صرفه جویی کرده است، در حالی کـــه دولت در مورد احداث و ایجاد اشـــتغال به صورت کاملا بی برنامه عمل کرده اســـت. نبود سرگ ها و برق و امکانات اولیه سرمایه گذاری در کشور نیز سبب شده تا سرمایه گذاران و متشـــبثان خصوصی نتوانند با اعتماد به بازار افغانستان وارد این کشور شوند و سرمایه گذاری کنند. در ظاهر دولت تلاش می کند که برای جوانـــان کار ایجاد کند و اما در عمل دولت نه تنها کاری انجام داده نتوانسته انجام بدهد، بلکه همان فرصت های قبلی را نیز بر باد داده است.

برق و امنیت دو نمونه کاملا به هم وابسته از نبود استراتژی دولت در قبال سرمایه گذاری و کار به شمار می رود. دولت به این دلیل که نتوانسته امنیت را تامین نماید، موجی از بی اعتمادی را میان ســـرمایه گذاران داخی و خارجی را در پی داشته است و در عین حال در قســـمت تامین انرژی نیز دولت نتوانســـته جواب مثبت بدهد. قطع برق برای چندین هفته در سال گذشته، افزایش بهای برق، بیروکراســـی دست و پا گیر ادارات افغانستان زمینه را برای خروج سرمایه و سرمایه گذار از افغانستان فراهم کرده است .

بی توجهی به حقوق قربانیان جنگ در گفتگوی صلح

رحیم حمیدی

بعد از چهارمین دور نشســـت چهار جانبه گفتگوی صلح میان افغانســـتان، پاکستان، ایالات متحـــده آمریکا و چین از گروه های مخالف مســـلح دولت دعوت شـــد تا در گفتگوی رو در رو با حکومت افغانســـتان شـــرکت نماید. از میان گروه های متعدد مخالف مسلح دولت اما، حزب اسلامی جواب مثبت داد. چند روز بعد از آن، هیئت حزب اسلامی گلبدین حکمتیار وارد کابل شد. دو طرف به توافق دست یافتند و پیش نویس توافقنامه صلـــح را تهییه نمودند. در پیش نویس توافقنامه صلح آمده اســـت: بیرون کردن نام رهبر حزب اســـلامی از فهرست سیاه سازمان ملل متحد و کشورهای دیگر به ویژه ایالات متحده آمریکا، عفو زندانیان حزب اسلامی در چارچوب قانون، جابجایی اعضای حزب در افغانستان، جذب واجدین شـــرایط اعضای آن در دولت و مشـــورت با رهبر حزب اســـلامی در مورد مســـائل ملی. حکومت افغانستان در ۲۹ ثور اعلان نمود که پیـــش نویس توافقنامه صلح میان حکومت و حزب اسلامی گلبدین حکمتیار تهییه شـــده اســـت و برای بررسی بیشتر کاپی آن به حکومت و رهبر حزب اسلامی فرستاده شده است.

گفتگوی صلح حکومت با حزب اسلامی اما، بدون واکنش نبوده است. رسانه‌ها سخن از موضع ضعیف حکومت در گفتگوی با حزب اسلامی ســـخن به میان آورد. امتیاز های که حکومت به حزب اســـلامی داده است را نشـــان موضع ضعیف حکومت دانسته بود. بســـیاری ها، گفتگوی با حزب اسلامی را ســـودمند ندانســـته و بیان داشته بود که صلح با این حـــزب تغییری در وضعیت امنیتی افغانستان به وجود نمی آورد. همان طور که در بالا متذکر شدم در پیش نویس توافقنامه صلح آمده اســـت که رهبر حزب اسلامی از فهرست سیاه سازمان ملل متحد و کشـــورهای دیگر به ویژه ایالات متحده آمریکا بیرون شود. زندانیان حزب اسلامی عفو گردد. در رســـانه‌های کشـــور نیز این مسئله برجسته شده بود که چرا حکومت با یک جنایتکار جنگی وارد گفتگو می شود و چرا به حقوق قربانیان جنگ را مد نظر قرار نمی دهد. دیروز اما، تعدادی از فعالان مدنی و نهادهای حقوق بشـــری دست به اعتراض زدند و خواهان بازگذاشتن محاکمه گلبدین حکمتیار شـــدند. آن‌ها بیان داشتند که در پیش نویـــس توافقنامه صلـــح توجهی به قربانیان جنگ نشده است.

چند نکته در ارتباط با پیش نویس توافقنامه صلح با حزب اسلامی گلبدین حکمتیار قابل ذکر است. با این حال، انتقاد از روند گفتگوی صلح با حکمتیار به معنی آن نیست که روند گفتگوی صلح باید متوقف شود بلکه بدین معنی است که نباید به این حزب سوخته که اکنون رهبر آن نفس های آخر زندگی خود را می کشد امتیاز های زیادی داده شود.

اول؛ اعتـــراض نهادهای حقوق بشـــری و قربانیان جنگ برحق است. حکمتیار یکی از افراد جهادی است که بیشترین قربانی را از مردم کابل گرفته است. بیشترین ویرانی را به بار آورده است. از این جهت، لازم است که به حقـــوق قربانیان جنگ توجه صورت گیرد. حکومت افغانســـتان صلاحیت آن را ندارد که بدون توجه به خواست های مردم با حزب و گروهی مصالحه نماید که سال ها جزء درد و رنج چیزی به یادگار نگذاشته است. نخبگان سیاسی در رأس قدرت در نهایت نمایندگان مردم اســـت که به جای آن هـــا تصمیم می گیرد اما، حق ندارد که حقوق شهروندان و مردم را زیر پا بگذارد. بنابراین، در گفتگوی صلح با حزب اسلامی مردم غایب است. لازم است که به صورت جدی مردم در جریان گفتگوی صلح قرار داده شـــود و به حقوق آن ها توجه جدی صورت گیرد.

دوم؛ حکومت افغانستان امتیاز های را برای این حزب در نظر گرفته اســـت. این امتیاز ها چند مسئله را می رســـاند. مهمترین مسئله این است که حکومت موقف کنونی حزب اسلامی گلبدین حکمتیار را در نظر نگرفته اســـت. این حزب اکنون به عنوان یک حزب ســـوخته به حســـاب می آید که توان و ظرفیت گذشـــته خود را ندارد. بنابراین، امتیاز دادن به حزب ســـوخته به منظـــور آوردن او در درون حکومت معنی و مفهوم نـــدارد. از طرف دیگر، آمدن این حزب چیز تغییری در وضعیت کشـــور به وجود نمی آورد. حتی امدن حزب اسلامی نمی تواند تاکتیک تشویقی به دیگر گروه های مخالف مســـلح دولت باشد تا آن ها را تشویق به گفتگو و مصالحه با حکومت نماید.

از طـــرف دیگر، امتیازهـــای که حکومت افغانســـتان برای حزب اســـلامی در نظر گرفته است نشان از موضع ضعیف حکومت را نشـــان می دهد. موضع ضعیف حکومت در گفتگوی صلح گروه های دیگر را برای گرفتن امتیاز جســـور می ســـازد. امکان آن وجـــود دارد که گروه های دیگر امتیاز بیشتر از حکومت بخواهد و یا پیش شرط های را ارائه نماید که حکومت قادر نباشد آن پیش شرط ها را تأمین نماید. بنابراین، حکومت با امتیـــاز دادن امکان گفتگو با گروه های شورشـــی دیگر را می بندد و یا دشوار می نماید. بهتر آن است که حکومت از موضع قدرت گفتگو نماید و از تمام گروه های شورشی بخواهد که با گذاشتن اسلحه به حکومت بپیوندد و در قبال آن حکومت از سرکوب و تعقیب آن ها دست بر می دارد.

سوم؛ در پیش نویس گفتگوی صلح با حزب اسلامی آمده اســـت که حکومت ۲۰ هزار عضو این حزب را در افغانســـتان جابجا می سازد. پرسش این است که آیا اعضای حزب اسلامی از شـــهروندان افغانستان نیست. آیا آن ها در یکی از ولایات کشـــور مستقر نیست و دارای زمین و مسکن نمی باشند. اگر چنین است جابجایی اعضای این حزب به چه معنی است؟ به نظر می رسد که پشت دادن این امتیاز ها طرح های سیاسی نهفته است. حکومت با این جابجایی در صدد آن اســـت تا جغرافیای جنگ را تغییر دهد. در غیر آن معنی ندارد که به شـــهروندانی که سال ها در برابر مردم جنگیده‌اند و از مردم قربانی گرفته‌اند زمین و مسکن بدهد. شاید بتوان گفت که یکی از مهمترین مســـئله در کنار خارج کردن رهبر حزب اســـلامی از لیست ســـیاه جابجایی اعضای این حزب اســـت. هیچ انســـان عاقل نمی پذیرد که شهروندان کشـــور با وجود داشتن زمین و خانه در یکی از ولایات کشـــور از سوی حکومت مسکن داده شـــود صرف به این خاطر که ســـال ها از مردم قربانی گرفته است و سهم در ویرانی کشور داشته است. بنابراین، لازم است که حکومت در این مورد به صورت جدی بازنگری نماید و نهاد های مدنی نگذارد کـــه حکومت چنین امتیازی بدون دلیل را به حکومت اسلامی بدهد.

در پایان این نوشـــتار باید متذکر شوم که قربانیان جنگ افغانســـتان حق دارد که از روند گفتگوی صلح با حزب اسلامی با خبر باشـــد. بداند که حقوق آن ها در گفتگوی صلح لحاظ شده است یا خیر. در عین حال، حکومت باید از موضع قدرت سخن بگوید. دادن امتیازهـــا گفتگو با گروه های دیگر را دشوار می سازد. ما ضرورت به امتیاز دادن به هیچ یک از گروه های شورشی نیستیم. این گروه های شورشی است که باید حساب پس بدهد و پاســـخ گوید که چرا برای سال های متمادی از مـــردم قربانی گرفته اند و افغانستان را ویران نمودند.

سفر به استرالیا از رویا تا واقعیت

حسین بهمن

مهاجرت مردم ازیک کشـــور به کشـــور دیگر از دیر زمانـــی یک امر معمول ورایج بوده اســـت. مهاجرتها از یک کشـــور به کشـــور دیگر از زمانهای دور تا اکنون به دوشـــیوه قانونی ویاهم غیرقانونی صورت میگرفته ســـت. مهاجرتهای که به صورت قانونی صـــورت میگیرد یک امر معمول در عرف بین الملل به شمار میرود اما سفرهای که به صورت غیرقانونی انجام میشـــود به اســـاس تمامی قوانیـــن ومعیارهای بین المللی یک امر مردود پنداشته میشود.

تمامی کشورها براســـاس قوانین داخلی شـــان موظف هســـتند که مانع سفرهای غیرقانونی افراد به داخل کشور شان شوند. جلوگیری از ورود افراد به شیوه غیرقانونی در داخل کشـــورها معمولا مســـئوولیت نیروهای امنیتی کشـــورها میباشد. نحوه برخورد با افرادی که به صورت غیرقانونی وارد یک کشور میشود بستگی به قوانین نافذه کشـــورها دارد. در برخی از کشورها نیروهـــای حافظ ســـرحدات انـــان حتی میتوانند بالای کســـانی که تلاش کنند به صورت غیرقانونی وارد کشـــور شان شود تیر اندازی کنند. رویهم رفته ســـفرهای غیرقانونی برای هیچ کشـــوری قابل قبول نیست. ازسویی هم تمامی کشورها تلاش میکنند که مانع انجام سفرهای غیرقانونی از ســـوی شهروندان شـــان به کشورهای دیگر شوند.

سفرهای غیرقانونی طی دهه های اخیر به صورت سرســـام اوری افزایش یافته است. گفته میتوانیم که در حال حاضر سفرهای غیر قانونـــی به یک معضلـــه بین المللی تبدیل شـــده اســـت. با افزایش سفرهای غیرقانونی مرگ ومیر مســـافران که تلاش میکنند دست به انجام چنین سفرها بزنند نیز افزایش یافته اســـت. طی یک ســـال صدها نفر در جریان سفرهای غیرقانونی و در نتیجه کشـــتیهای حامل در مسیر اروپا جانهایشـــانرا از دست داده اند. هم اکنون کشورهای سرســـختانه تلاش میکنند که جلو مهاجرتهای غیرقانونی به کشـــورهای شانرا بگیرند اما به نظر که ظاهرا جلوگیری از سفرهای به کشورهای ارپایی کار ساده ی نباشد.

تمامی افرادی که تلاش میکنند به صورت غیرقانونی مرزهای کشورها را عبور کنند در واقع به همکاری کســـانی که پیشـــه شـــان انتقال غیرقانونی افراد به ســـایر کشورهاســـت صورت میگیرد. کســـانی که دســـت به انجام چنین سفرها میزنند معمـــولا از عواقب ان بـــی خبرندو در بسیاری موارد فریب کسانی را میخورند کـــه با وعده های دروغیـــن انان را وادار به انجام ســـفرهای غیرقانونی میکنند. پروســـه که در ان یک شخص به صورت غیرقانونی توسط کسی دیگر در اثر فریب ویابا اســـتفاده از زور از مرز یک کشور عبور داده میشـــود،قاچاق گفته میشود. این روند معمولا توسط قاچاقبرانی انجام میشود که شغل شـــان انتقال غیرقانونی افراد از مرزیک کشـــور به کشـــور دیگر است. قاچاق انسان به اساس قوانین بین المللی جرم پنداشـــته میشود اما اگر در جریان اینگونه ســـفرها مسافران جانهای شانرا از دســـت بدهند جرم قاچاقبران چندین برابر میشود. افغانستان از جمله کشورهایســـت که شاید بیشتر ین تعداد مهاجرین را در سطح جهان داشته باشد. در حال حاضر ملیونها تن از شـــهروندان افغانســـتان در خـــارج از کشـــور و در عالم مهاجرت به ســـر میبرند. متاسفانه مهاجرت افغانها به کشورهای دیگر عمدتا به صورت غیرقانونی وبه شـــیوه قاچاقی انجام میشود. ســـفرهای قاچاقی افغانها به کشـــورهای دیگر در بسا موارد مرگبار و دارای عواقب ناگوار میباشد.

اســـترالیا از جمله کشورهایست که طی سیزده سال گذشـــته یکی از پرطرفدار ترین مقصد بـــرای مهاجرین افغان بوده است اما متاسفانه سفر افغانها به استرالیا همواره به صورت غیرقانونی و به شـــیوه قاچاقی انجام شده است. سفر قاچاقی به استرالیا که به دلیل موقعیت جغرافیایی و دور افتاده گی استرالیا معمولا با کشتی و از روی بحرهای طوفان خیر انجام میشود، در بسا موارد سرنوشت مرگباری را برای پناهجویان افغان رقم زده است. یکی از عوامل اصلی مرگ ومیر پناهجویان افغان در مسیر اســـترالیا عدم اگاهی مردم از عواقب اینگونه سفرها و دروغ پردازیهای قاچاقبران انســـان بوده است. قاچاقبران انسان همواره با فریب ونیرنگ مهاجرین را ناگزیر کرده اند که با کشـــتیهای کهنه وفرسوده انان که در مقابل باد وباران فوق العاده اسیب پذیر است سفر کنند. گفته میشود که طی سیزده سال گذشته حدود پانزده صد مهاجر در مســـیر اســـترالیا جانهیشانرا از دست داده اند که تعدادی زیادی از انها شهروندان افغانستان بوده اند. بدنبال افزایش امار تلفات پناهجویان در مسیر اســـترالیا حکومت این کشور ناگزیر شد که پالیســـی خود را در قبال پناهجویـــان تغییر دهد. بـــا امدن تونی ابوت در عرصه قدرت اســـترالیا پالیسی مهاجرت این کشـــور علیـــه پناهجویان بصورت بی سابقه ی سخت تر شد. تونی ابـــوت با اجرا نمـــودن برنامه حفاظت از مرزهای استرالیا توانست دروازه های این کشور را به روی پناهجویان غیرقانونی به کلی مسدود ســـازد. پس از انکه تونی در انتخابات درون حزبی استرالیا شکست و جایش را به مالکوم ترنبل داد، پالیســـی مهاجرتی وی بدون کدام تغییرات از سوی مالکـــوم ترنبل تعقیب شـــد. اقای ترنبل بارها تاکید کرده اســـت که هرگز در قبال پناهجویـــان غیرقانونی ازخـــود انعطاف پذیری نشـــان نخواهد داد. اکنون حدود سه ســـال میشـــود دروازه های استرالیا بـــروی پناهجویان غیرقانونی مســـدود شده اســـت، هنوز هزاران پناهجو چه در جامعه استرالیا و چه هم در داخل کمپهای اســـترالیا در حالت بی سرنوشتی به سر میبرند. این پناهجویان کســـانی هستند که در رویای رســـیدن به استرالیا تمامی داردو ندار شانرا فروخته وراهی استرالیا شـــده بودند. اما اکنون انان در کمپهای به سر میبرند که به هیچ وجه محل مناسبی برای زنده گی نیســـت. کمـــپ های که از سوی حکومت اســـترالیا برای نگهداری پناهجویان در نظر گرفته شـــده اســـت یکی از نامناســـب ترین جای برای زنده گی است. بســـیاری از پناهجویانی که در کمپهای استرالیا روزگاری را سپری کرده اند از مشـــکلات فروان از جمله مشکلات روحی و روانی رنـــج میبرند. این وضعیت بخصوص در کمپ نـــارو و مانوس بیش از هر کمپ دیگر محســـوس است. حکومت گینه نو که کمـــپ مانوس در ان قرار دارد ماه گذشـــته درپی افزایـــش انتقادات در مورد وضعیت موجود در کمپ مانوس ،این کمپ را غیر قانونی اعلام کرد و از حکومت خواســـت که ان را در اسرع وقت مسدود کند. با انهم به نظر میرســـد که مســـدود شـــدن این کمپ نیز گرهی از مشـــکل پناهجویان بـــاز نخواهد کرد زیرا حکومت استرالیا میگوید که اگر این کمپ مسدود هم شود،بازهم پناهجویانی که درین کمپ نگهداری میشوند شانس ورود به استرالیا را نخواهند داشت. پناهجویانی که اکنون درین کمپ بسر میبرند دور راه بیشتر در پیش ندارند: یا اینکـــه تابعیت گینه نو را بپذیرند و برای همیشـــه در گینه نو زنده گی کنند و یاهم دوباره به کشـــور اصلی شان به اجبار برگردانده خواهند شد. این دو تصامیم هیچگدام بـــرای پناهجویان قابل قبول نیســـت زیـــرا پناهجویان که تمام دار وندار شـــانرا به خاطر رسیدن به اســـترالیا از دست داده اند نه میتوانند در جامعه ابتدایـــی گینه نو زنده گی و نه هم توان باز گشت به کشور اصلی شانرا دارند. راه سوم برای پناهجویان تا اکنون معلوم نیست.

کارتون روز

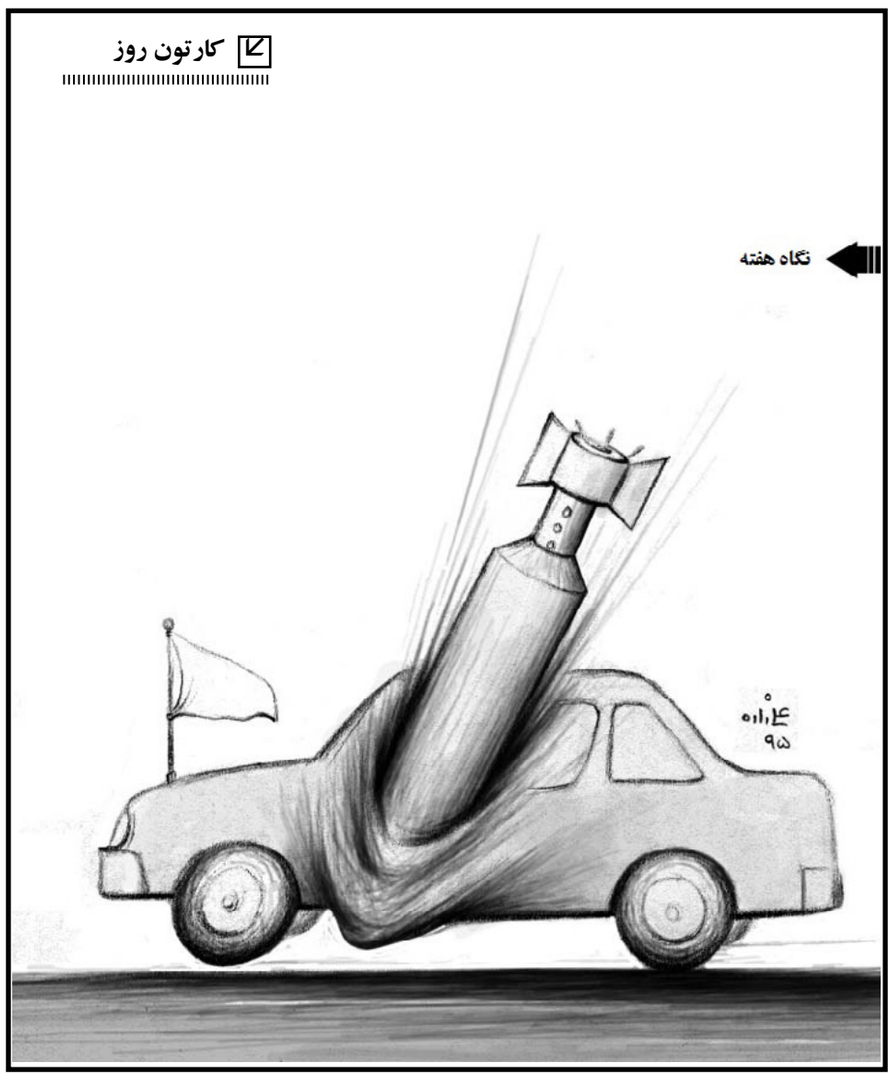

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook AFGHANISTAN The Leading Independent Newspaper

❑صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
❑مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳٤۱۸٦۱
❑سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
❑ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
❑دیزاین:علی‌اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
❑مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
❑آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر V- ۱۳۷

◇
روزنامۀافغانستان از همۀ دانشمندان و نویسندگان
دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدۀ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر
دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
◇
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.
◇
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com